

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
TÜZEL KİŞİLER İÇİN BAŞVURU FORMU

Başvurucunun	
Unvanı	Memur Sendikaları Konfederasyonu MEMUR-SEN
Adresi	Zübeyde Hanım Mah. Sebze Bahçeleri Cad. No:86 Kat:17-18 Altındağ /ANKARA
Telefon No	0 (312) 230 09 72
Faks No	0 (312) 230 39 89
E-Posta	info@memursen.org.tr
Varsa Elektronik tebligat adresi	16926-29088-23161
Merkezi tüzel kişilik numarası	-
Yetkili kişi veya vekilinin	
Vatandaşlık Kimlik No	T.C. No: - – T.C. No: -
Adı-Soyadı	Ali YALÇIN (Genel Başkan) Av. Ahmet GÜNENÇ (Avukat / Hukuk Müşaviri)
Unvanı	Genel Başkan - Avukat
Pasaport No-Kimlik No-Uyruğu (Yabancılar için)	-
Adresi	Zübeyde Hanım Mah. Sebze Bahçeleri Cad. No:86 Kat:18 Altındağ /ANKARA
Telefon No	0 (531) 399 86 98 – 0 (312) 230 09 72
Faks No	0 (312) 230 39 89
E-Posta	ahmetgunenc@memursen.org.tr
1. Hakkında başvuru yapılan idare/taf	
Prof. Dr. Üstün DÖKMEN ---	
2. İlgili idareye/tafafa başvuru tarihi, idarenin/tafafın cevap tarihi ve varsa idarenin/tafafın bununla ilgili bilgi ve belgeleri -	
3. Başvuru konusuna ilişkin daha önce görülüp sonuçlandırılan veya görülmekte olan dava bulunup bulunmadığı İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'na Suç Duyurusu – 15.08.2022	
4. Başvuru konusu Nefret ve Ayrımcılık Suçunu işleyerek toplumda büyük bir infiale neden olan, cinsiyete ve inanca dayalı ayrımcılığı tetikleyen, insan haklarını çiğneyen Prof. Dr. Üstün Dökmen hakkında Kurul tarafından, insan hakları veya ayrımcılık yasağı ihlali yapıldığının tespiti ile suç duyurusunda bulunulmasına ilişkin başvuru.	

5. Talep

A- Prof. Dr. Üstün Dökmen, 13.08.2022 tarihinde, [youtube.com/c/196Sekiz](https://www.youtube.com/c/196Sekiz) interaktif iletişim kanalında, Armağan Çağlayan isimli medya programcısının yaptığı “Zor Ama Yine De Sor” programına katılarak, programda ülkemizde büyük bir infiale neden olan; “...Başörtülü rehber öğretmen olmaz sözlerime tepki gösterilmiştir, bunlar temelsiz tepkilerdir, bunlar trol tepkilerdir. Trol kendini saklayan, cesur olmayan korkak, kafası çalışmayan kişilerdir... Başörtülü psikolog, başörtülü psikiyatrist, başörtülü PDR uzmanı olması meslek etiğine aykırıdır... Psikoloğun karşısındaki kişiye karşı nötr davranış içinde olması lazım, empati kurabilmesi gerekiyor... Dünyada meslek etiği şudur; psikolog, psikiyatrist, PDR’ci dini simge kullanamaz... Başörtüsü olduğu zaman ben nötr değilim, benim bir dünya görüşüm var demektir... Meslekten olmayanlar, kafası çalışmayanlar bunlardan anlamıyorlar...” ifadelerini kullanılmıştır.

(EK- [youtube.com/watch?v=r1ZePpvAlxk](https://www.youtube.com/watch?v=r1ZePpvAlxk) program linki, ülke çapındaki tirajı yüksek yayın organlarının ilgili haberleri)

B- İnançlı ve değerlerine bağlı milleti tasfiye, vesayeti takviye etmeyi amaçlayan 28 Şubat darbeci zihniyetinin bir dışa vurumu olan, başörtülü kızlarımızın üniversite turnikeleri önünde bekletildiği, başörtülerini çıkarmaları amacıyla ikna odalarında imha süreçlerine sokuldukları, kamu görevlilerinin fişlendiği karanlık dönemin günümüzde hala yaşadığını örnekleyen söz konusu şahsın tutumu; nefret suçuna, cinsiyete ve inanca dayalı ayrımcılığa neden olmuş, insan haklarına, insan onuruna açık saldırı, ayrımcılık yaşağına dair kesin ihlal kapsamındadır.

Türkiye’nin demokratikleşmede zirveye çıktığı, insan hak ve onurunu koruma konusunda büyük ilerleme kaydettiği, ayrımcılık ve ayrımcılık uygulamalarına karşı toplumsal farkındalığın arttığı, gerek mevzuat gerek uygulama yönüyle her türlü ayrımcılığın sona ermesi yönünde toplumsal mutabakatın en üst düzeyde sağlandığı bir dönemde, ayrımcılığı, cinsiyetçiliği, dini inanışa dayalı ötekileştirmeyi canlandırmaya dönük, bu türden davranış ve fiiller toplumda büyük bir infiale neden olmaktadır.

Yüksek Öğretim Kurulu’nda öğrencilerin, kamuda kamu görevlilerinin, TBMM çatısı altında milletvekillerinin başörtüsü yasağından kurtarılmasına, inançları gereği başörtülü giyimi benimseyen kadınların, eğitimden çalışma hayatına, siyasetten diplomasiye, her alanda özgürce ve ayrımcılığa maruz kalmaksızın bulunmalarına öncülük eden, bu çerçevede 12 milyon 300 bin imzayla milletimizin bu konudaki fikrini deklare etmesine zemin oluşturan, Türkiye’nin en büyük emek örgütü müvekkil MEMUR-SEN ve Genel Başkanlık sıfatını üstlenen Ali YALÇIN, çalışma hayatı dahil, herhangi bir alanda ırka, cinsiyete, inanca, dile ya da başka nedenlere dayalı her tür ayrımcılığın ve ayrımcılığın karşısında olmuştur.

C- Kıyafeti, bir inancın veya dünya görüşünün tezahürü olarak gören ve bu suretle kıyafet üzerinden hesaplaşma sevdasına düşen geçmiş dönem uygulamalarını çağrıştıran şikayet olunan şahsın ifade ve davranışları; toplumsal barışı zedelemeyi, nefret suçlarına yönelik fiillere azmettirmeyi daha geniş bir çerçeveye ayrımcılık yaşağını yok sayıp ötekileştirmeyi makul göstermeyi hedefleyen bir yaklaşımın ürünüdür.

D- Anayasanın eşitlik ilkesini, BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW) ve ILO'nun İş ve Meslek Bakımından Ayrım Hakkındaki 111 Sayılı Sözleşmesi gibi uluslararası hukuk hükümlerini ihlal eden bu haksız ifadeler aynı zamanda Türk Ceza Kanunu'nda tanımlı nefret ve ayrımcılık suçunu oluşturmaktadır. Şöyle ki;

Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinde; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmü amirdir.

Türkiye'nin taraf olduğu BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi'nin (CEDAW) 11 inci maddesinde; "Taraf Devletler, istihdam alanında kadınlara karşı ayırımı önlemek ve kadın-erkek eşitliği esasına dayanarak eşit haklar sağlamak için özellikle aşağıda belirtilen konularda bütün uygun önlemleri alacaklardır: Bütün insanların vazgeçilmez hakkı olan çalışma hakkı; İstihdam konularında eşit seçim kriterlerinin uygulanması da dahil erkeklerle eşit istihdam imkanlarına sahip olma hakkı; Serbest olarak meslek ve iş seçme hakkı, terfi, iş güvenliği, hizmetin tüm şartları ve avantajlarından faydalanma hakkı, çıraklık ileri mesleki eğitim ve bilgi yenileme eğitimi dahil, mesleki eğitim ve sürekli eğitim görme hakkı; Sosyal yardımlar dahil eşit ücret hakkı, eşdeğerdeki işte eşit muamele ve işin cinsinin değerlendirilmesinde eşit muamele görme hakkı; Ücretli izinle birlikte, özellikle emeklilik, işsizlik hastalık, sakatlık, yaşlılık ve diğer çalışmama hallerinde sosyal güvenlik hakkı; Güvenli şartlar içinde çalışma hakkı ve sağlığın ve bu arada doğurganlığın korunması hakkı, Evlilik ve analık sebebiyle kadınlara karşı olan ayırımı önlemek ve etkin çalışma hakkını sağlamak amacıyla, Taraf Devletler uygun önlemleri alacaklardır: Hamilelik ve analık izni sebebiyle veya evliliğe bağlı olarak işten çıkarma ayırımını yasaklamak, bu ayırımı yapanları cezalandırmak; Önceki iş, kıdem ve sosyal haklar kaybedilmeksizin, ücretli olarak aralık izni veya benzeri sosyal içerikli tazminatlar vermek; Özellikle çocuk bakımevleri ağının tesisi ve geliştirilmesi yoluyla anne ve babanın aile yükümlülüklerini; görev sorumlulukları ve kamu hayatına katılma ile birleştirmeyi mümkün kılan destekleyici sosyal hizmetlerin sağlanmasını teşvik etmek; Hamilelik süresince zararlı olduğu kanıtlanan işlerde kadınlara özel koruma sağlamak. Bu maddede yer alan konulara ilişkin koruyucu yasalar bilimsel ve teknik bilgi ışığı altında periyodik olarak yeniden gözden geçirilecek ve gerekirse değiştirilecek, kaldırılacak veya uzatılacaktır." hükmü bulunmaktadır. Sözleşmenin 2'nci maddesine göre ise herhangi bir kişi veya kuruluşun kadınlara karşı ayırım yapma girişimini önlemek ve kadınlara karşı ayrımcılık oluşturan mevcut yasa, yönetmelik, adet ve uygulamaları değiştirmek veya feshetmek için yasal düzenlemeler de dahil gerekli bütün önlemler alınacağı ifade edilmiştir.

Ülkemizde onaylamış olduğu ILO'nun İş ve Meslek Bakımından Ayrım Hakkındaki 111 Sayılı Sözleşme ile işe yerleştirmelerde adil ve eşit davranılması konusunda yükümlülük almıştır. Bu sözleşme onaylanmış olması nedeniyle iç hukuk kuralı haline getirilmiştir. Sözleşmenin 2'nci maddesinde; "Bu sözleşmenin yürürlükte bulunduğu

üye memleketler, ulusal şartlara ve tatbikata uygun metotlarla; bu sözleşmede ele alınan anlamda her türlü ayrımı ortadan kaldırmak maksadıyla iş veya meslek edinmede ve edinilen iş veya meslekte tabi olunacak muamelede eşitliği geliştirmeyi hedef tutan milli bir politika tespit ve takip etmeyi taahhüt eder.” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun “Nefret ve ayrımcılık” başlıklı 122'nci maddesinde; “(1) Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini, b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını, c) Bir kişinin işe alınmasını, d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını, engelleyen kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” hükmü yer almaktadır.

E- Görüldüğü üzere şikâyet olunan tarafından; *"Başörtülü psikolog, başörtülü psikiyatrist, başörtülü PDR uzmanı olması meslek etiğine aykırıdır. Psikoloğun karşısındaki kişiye karşı nötr davranış içinde olması lazım, empati kurabilmesi gerekiyor. Başörtüsü olduğu zaman ben nötr değilim, benim bir dünya görüşüm var demektir."* olarak haksız ve hukuk dışı olarak ortaya konan söylem ve irade bir taraftan cinsiyete dayalı eşitsizliği ve ayrımcılığı körüklemekte diğer taraftan dini inancı gereği başörtüsü kullanan kadınlara karşı dünya görüşleri ve kişisel tercihleri nedeniyle bir ötekileştirmeye yol açmaktadır. Bu kapsamda Türkiye'nin birçok alanda ortaya koyduğu değişim, dönüşüm ve yenilenme çabasının akamete uğratılması sonucunu hedefleyen her çabayı, hazırlığı, fiili ve söylemi milletin iradesiyle tarihin çöp sepetine gönderilen, 28 Şubat benzeri bir ara sürecin hayat bulması çabasına katkı olarak görülmesi gerektiğine inanıyoruz.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, hakkında başvuruda bulunulan Prof. Dr. Üstün Dökmen hakkında Kurul tarafından, insan hakları veya ayrımcılık yasağı ihlali yapıldığının tespiti ile suç duyurusunda bulunulması talebimizi arz ederiz.

15.08.2022

Av. Ahmet GÜNENÇ